

Nové Bratrské Listy

Bůh nepřestal dosvědčovat sám sebe tím, že jim prokazoval dobro: dával vám s nebe déšť i úrodu v pravý čas, sytil vás pokrmem a naplňoval radostí.

Sk 14,17

kázání

Nový začátek 31
(A. Halamová)

biblické a teologické studie

List Efezským - úvodní modlitba 34
(P. Pokorný)

o duchovním zpěvu

4. kancionál jako tiskařův záměr 38
(E. Baťová)

unitas fratrum

Hudební konference JB 41

Konference pracovníků s mládeží 42

Jednota a otroctví - konference 42

Evropská konference žen 44

Setkání sester v Ochranově 46

50 let Moravian Institute v Rajpuru 47

Rozhovory s Church of Ireland 48

(přel. M. Ulrichová a D. Lukášová)

náš seniorát

Oprava kostela v Potštejně 50
(N. Běťáková)

biblické úvahy

Cena kříže 50
(I. Devečková)

dějiny

Ordinace bratrských kněží 52
(J. Malý)

Kalich smlouvy 55
(P. Peucker)

ráj srdce

připravuje M. Matouš

Nové Bratrské Listy

15. ročník (2013)

Vydává OCHRANOVSKÝ SBOR
při ČCE v Praze

Čajkovského 8, 130 00 Praha 3

tel: 224 941 870

e-mail: uf.praga@centrum.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

Vážení čtenáři,

doba dovolených a prázdnin je dobou, kdy rádi sáhneme po něčem ke čtení. Dostává se vám do rukou druhé číslo Nových bratrských listů. Je zaměřeno na informace ze Světové Unitas Fratrum.

Nakoukneme do příprav hudebního festivalu v Betlehemu v Pennsylvanii. Nahlédneme do sejití mládeže v Severním Irsku. Ze Severního Irsku se přemístíme do indického Rajpuru, kde Jednota Bratrská koná velké sociální dílo. Tak se děje víra, která nese plody. Pokračuje i seriál z církevního zpěvu a neschází kázání i biblická exegeze.

Zdálo by se, že je vše v pořádku, vše na svém místě. Bohužel na všechny doléhá doba, která je nepřehledná, neutěšená. A tak zde máme dvě reality. Jedna je realita lidí, kteří se na svět dívají přes kříž Ježíše Krista a snaží se pomáhat a rozdávat pokoj a radost všude tam, kde je tomu třeba. Ta druhá realita, ve které je plno lží, úskoků, podvodů, nedůvěry a závisti, někdy překřikuje tu prvou. Víme však, že pravou realitou je realita služby, pokoje, tichosti a radosti.

Přeji Vám všem, abyste na dovolených nabrali sil a odpočinuli si. Přeji Vám, abyste prožili požehnané dny, plné pokoje a radosti.

Eva Šormová

Děkujeme za podporu pro náš časopis.

Číslo účtu 13198319/0800

kázání

Nový začátek

(Gn 12, 1-4)

Milé sestry, milí bratři,

Hospodin opět vstupuje do dění na zemi. Tento jeho vstup není žádnou velkou akcí, která by se týkala davů. Naštěstí. Naštěstí, protože jeho velké akce bývají pro lidstvo strašlivé. Vezmeme si třeba takovou potopu nebo zmatení jazyků. Hospodin evidentně nemá s lidstvem trpělivost. A není divu. Když lidé pořádají nějakou hromadnou činnost, děje se tak většinou pod nějakým heslem a to heslo o leccems vypovídá. „Kupředu levá, zpátky ni krok!“ Kdo by neznal heslo doby minulé, které nutilo davy do pohybu. Při tomto pohybu se strhávaly historicky cenné budovy a stavěly se místo nich budovy nové, pokrokové. Pryč se vším starým, teď je tu nové. Ohlížet se zpátky je zásadní chybou a myslet, myslet se musí jen dopředu. Je jisté, že toto heslo napáchalo velké škody a bohužel je ještě nějakou chvíli páchat bude. Ono asi dlouho potrvá, než v lidech tohle slepé myšlení „dopředu, jen dopředu“ definitivně odumře, pokud vůbec odumře. Vždyť to je vlastností stáda, že se hrne pořád dopředu, a zastavit takové stádo je věc málem nemožná.

Ale stádo se také nemusí pohybovat jen dopředu. Kdo by neznal heslo: „Kdo neskáče není Čech!“ ale už nechám přemýšlení o heslech, protože v důsledku je to stejně jedno. Je jedno, jestli lidské stádo pochoduje nebo poskakuje, jisté je, že se s ním rozumně pracovat nedá.

Lepší je s lidmi pracovat individuálně. Osamocený jedinec je nucen přemýšlet sám za sebe a právě tak i konat. V davu se leccos může schovat, ale když je člověk sám, jasně se ukáže, co je zač. Nadto si mezi jednotlivci může Hospodin i vybírat.

A také si už Hospodin kdysi jednoho člověka vybral, aby ho zachránil i s jeho rodinou před potopou. Za tímto výběrem byla myšlenka nového základu lidstva a Noe měl být základem. Dobrý základ je dost důležitý. Je to něco jako úrodná půda plná živin, ve které se daří vypěstovat opravdu dobré a zdravé plody. Jenže ačkoli byl Noe takovým dobrým základem, jeho potomci, kteří naplnili zemi, se místo toho, aby poslouchali Hospodina, vrhli do stavby Babylónské věže. Plody se zkrátka úplně nepovedly.

Bůh to s lidmi ale ještě pořád nevzdal. Jen se rozhodl, že to tentokrát zkusí trochu jinak a vybral si k tomu Abrama. Abram byl opět dobrý základ nového lidstva. Jenže opakovat starý scénář, totiž zahladit dosavadní lid kvůli vytvoření nového lidu, už Hospodin nechce. Ničení už nechává jen těm pochoduujícím nebo poskakujícím lidským stádům, která to obstarají celkem spolehlivě. Hospodin se rozhodl, že ničit své stvoření už nebude. Je totiž i jiný způsob, jak získat nový lid. Oddělit si ho od ostatních.

A proto se Abram musí vydat na cestu. Musí odejít pryč ze své země, kde se narodil, ze svého domu, od svých blízkých. Opustí tak známé prostředí, které ho dosud ovlivňovalo a formovalo. Prostor, který mu dávalo pocit bezpečí. V něm mohl být schován jako ovečka ve stádu. Vyjít ven bylo, a vlastně stále ještě je, trochu nebezpečné. Nemluvíme teď o vyjítí ven jako o cestování, ale jako o lišení se. Protože Abram neodešel ze své země tak jako odcházivali obchodníci nebo lidé cestující za prací. On odešel z naprosto nepochopitelných důvodů pro všechny lidi kolem něho. Na rozdíl od příběhu, ve kterém figuruje Noe, je Abram, respektive jeho příběh, ušetřen poznámek okolí, ale není těžké si je domyslet.

Představme si, jak si Abram balí své věci, své otroky, svá stáda a jde kolem suseda a ptá se ho: „Kam se chystáš, Abrame?“ A jakou ten sused může dostat odpověď? Copak Abram ví, kam jde? Neví. Klidně tak může být svým okolím považován za stejného blázna, za jakého byl považován Noe, stavící loď na kopci. Abram odchází a neví kam. Jde, protože mu to nařídil Bůh. V příběhu není zachycena ani jedna Abramova otázka, námitka nebo pochybnost. Hospodin řekne, Abram se zvedne a jde. Nic nezkoumá, na nic se neptá. Až člověka napadá, jestli ten Abram není náhodou trochu primitiv.

No, samozřejmě, že není. Tady, v tomto případě totiž velmi záleží na úhlu pohledu. Měla jsem nedávno možnost si tohle po dlouhé době znovu uvědomit. Na posledním setkání mládeže, v našem sboru v Praze, trápila jednoho kamaráda otázka, kde začíná víra a kde končí rozum. No, ono se mu spíš moc nelíbilo to, že se víra v určitém okamžiku staví proti rozumu a nedá se s tím nic moc dělat. Nechtěl opustit rozum, protože měl hrůzu z toho, že víra je záležitostí nějakého těžko uchopitelného citu. A já jeho dilema docela chápu. Je to jako dát za pravdu lidem, kteří tvrdí, že křesťanství je pro inteligentního člověka přežití. Je to jako postavit se na stranu těch divných lidí, kteří vidí ufony, víly nebo jinou havěť. Stát proti rozumu, to zní opravdu hrozně. Ale ono to tak hrozné není. Abramův příběh krásně ukazuje, kam až se dá dojít s rozumem a kde už je třeba jej opustit, jít proti němu. Je to právě moment Abramova odchodu. Abram bude bláznem a primitivem pro lidi, kteří nenahlédnou, že za Abramovým počínáním stojí víra. Víra, která ovšem není žádným velkým citovým projevem, ale úplně jednoduchou prostou důvěrou. Důvěrou v Boha.

A v této důvěře se Abram zvedá a odchází se svou ženou, majetkem a také se svým synovcem do neznáma. Čteme, že Abramovi je 75 let, když odchází. Ovšem nenechme se těmi léty zmást, protože Abram nakonec umírá ve 175 letech. Evidentně zde máme co dělat s jiným počítáním let. Takže co nyní s těmito 75 lety? Nějak je přepočítat na naše léta? A jsou ta léta vůbec tak důležitá?

Obávám se, že jsou. Už proto, že je těch údajů o Abramově věku v Bibli víc. Třeba i údaj, že Abramovi bylo sto let, když se mu narodil syn Izák. Jenže co s těmi údaji? Vzít si kalkulačku a zkusit je všechny nějak přepočítat? Nemám ráda pokusy s Bibli a kalkulačkou. Dopadají nevalně. Nejen, že na základě těchto pokusů se někteří lidé

domnívají, že planeta Země je stará asi 6000 let, ale někteří odborníci nás budou donekonečna zasypávat novými a novými daty zcela zaručeného konce světa. Já rozhodně nebudu brát kalkulačku z rukou těchto odborníků. Nejen proto, že se domnívám, že k biblické práci kalkulačka nepatří, ale i proto, že jsem k matematice nikdy neměla příliš vřelý vztah.

Je ještě jiná možnost, jak chápat ty číslovky v textu. Pominu-li tedy prosté přepočítání udaných let na léta naše. Ty číslovky ještě mohou být symboly. Symboly, které mají vypovídat něco o povaze jejich nositele nebo o povaze dění, které kolem toho nositele právě probíhá. Číslo 75. V hebrejském myšlení je sedmička nebo sedmdesátka velmi důležité číslo. Symbolizuje naplnění, úplnost. Vždyť je sedm dní v týdnu. Dalo by se tedy říci, že Abram byl nějakým způsobem hotový, nějak dozrál, ale tohle dozrání zřejmě nesouvisí ani s jeho věkem, ani s nabytými zkušenostmi. Abram je ve svém dozrání docela nevinně, protože čas jeho života není jeho časem, ale časem Hospodinovým. To On rozhoduje, kdy je člověk zralý přijmout víru. V tomto ohledu je úplně jedno, jestli bylo Abramovi třicet nebo padesát. Věk člověka nerozhoduje, ani jeho zkušenosti nejsou rozhodující, nerozhoduje ani to, jestli člověk o víře vůbec někdy uvažoval, nebo jestli ji dokonce odmítal. Rozhodnutí je jen na Hospodinu. To On si vybírá člověka a oslovuje jej. On vidí, kdy a jestli je člověk zralý. Člověku oslovenému nezbyvá nic jiného, než udělat to, co udělal i Abram. Říci: „Už ne má, ale tvá vůle se staň. Půjdu, kam mě pošleš.“ Číslo 75 tak pro nás může být připomínkou toho, že nemáme žádnou zásluhu na své víře. Nemáme zásluhu ani na víře nebo nevíře svých blízkých. Není to naše ani jejich chyba, že nevěří. Není to totiž vůbec chyba.

Chyba byla zrušena. To je ta radostná zvěst, kterou můžeme šířit do světa. A jak k tomu došlo? Abram byl jistě dobrým základem nového lidu, ale s jeho potomky už to opět nijak valné nebylo a není to s nimi valné ani dnes. Nadto Hospodin, jako milující Bůh, nechtěl opomíjet ostatní lidi. Už dál nechtěl lidi oddělovat, chtěl sám pro sebe ospravedlnit úplně všechny lidi. Už dvakrát zkusil najít dobrý základ a dvakrát ho našel a dvakrát to nestačilo. Bylo tedy třeba položit základ někde jinde. Aby Bůh mohl přijmout všechny lidi jako dobré, musel se stát základem On sám. Proto se narodil Ježíš Kristus, proto byl ukřižován a umřel. Bůh obětoval sám sebe, aby ospravedlnil úplně všechny lidi bez výjimky, věřící i nevěřící.

Když jsme tedy tak jako Abram Bohem povoláni na cestu víry, může nás na ní posilovat vědomí, že základ, který byl položen, už my ani nikdo jiný nemůže zkazit.

Anna Halamová

Epištola Efezským – úvodní modlitba

(P. Pokorný, List Efezským, Praha 2005, str. 18-25)

1:3 Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů; 1:4 v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. 1:5 Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny 1:6 a chválili slávu jeho milosti, kterou nám udělil ve svém Nejmilejším. 1:7 V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám oduštěny pro přebohatou milost, 1:8 kterou nás zahrnul ve vsí moudrosti a prozíravosti, 1:9 když nám dal poznat tajemství svého záměru, svého milostivého rozhodnutí, jímž si předsevzal, 1:10 že podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu. 1:11 On je ten, v němž se nám od Boha, jenž všechno působí rozhodnutím své vůle, dostalo podílu na předem daném poslání, 1:12 abychom my, kteří jsme na Krista upnuli svou naději, stali se chválou jeho slávy. 1:13 V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého, 1:14 jako závdavek našeho dědictví na vykoupení těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy.

Úvodní modlitba má hymnický charakter, je však zřejmě dílem odesílatele, ne citátem nějaké starší písně. Jen jednotlivé obraty, obrazy a výroky jsou ze starší pavlovské tradice.

3 Vstupní chvalořečení Boha (1,3) má v první části období v 2K 1,3 nebo v 1 Pt 1,3, dále však mluví o veškerém duchovním požehnání nebeských darů. Již tím je naznačen daleký (eschatologický) horizont, na kterém se pohybuje myšlení epištoly: nebe je metaforickým výrazem pro nám nedostupnou (transcendentální) rovinu skutečnosti, která je předmětnému světu nadřazena. Odtud vychází požehnání, které proto může být silou k naplnění Božího záměru s celým stvořením: k jeho sjednocení v Kristu (1,10). Celý verš je propojen třemi výrazy pro požehnání (tzv. paronomasie): pochválen... obdařil... požehnáním. Jestliže požehnání od Boha k člověku je předáváním spasitelné (zachraňující) moci, je lidské žehnání Bohu doznáním této závislosti a chválou Boha (1K 14,16). Duchovní neznamená netělesný, navenek se neprojevující, ale odpovídající Boží vůli (ovládaný „Duchem svatým“). Vzájemným žehnáním je tak křesťanská obec spojena s Bohem.

Víra a náboženství

Skutečnost, která se v bohoslužbě projevuje chválou Boha (doxologií), je tím, co křesťany viditelně odlišuje od ostatního světa. Není však sama o sobě typickým rysem

víry. Setkáváme se s ní i v pohanských náboženstvích. Proto se v šedesátých letech mluvilo o tom, zda křesťanskou víru nelze rozvíjet mimo tradiční náboženský rámec. Dnes se však ukazuje, že náboženství patří k rozměrům lidského života podobně jako třeba hudba a umění vůbec. Oslabením teologicky nebo filozoficky promyšlených náboženských systémů náboženství v sekularizovaném světě nemizí, nýbrž klesá do primitivních a nebezpečných pověrečných rovin, jako je vytváření fundamentalisticky zaměřených forem zbožnosti, rasismus, astrologie, uctívání osob stylizovaných do role hvězd (sport, film) apod. Jedním z konkrétních, aktuálních projevů víry proto bude i obnova, kultivace a nová interpretace náboženského rozměru lidského života. Význam epištoly Efezským spočívá právě v tom, že se její výklad může stát cennou pomůckou pro pochopení vztahu víry a náboženství.

4 Slova o vyvolení před stvořením světa navazují na starší křesťanské hymny, které začaly vznikat již v době apoštola Pavla (Fp 2,6-11). Podle nich byl Kristus u Boha již před svým narozením a pozemským životem, který se tak stává jeho vtělením (inkarnací). V některých z nich (1K 8,6; J 1,1-14; Žd 1,1-14; Ko 1,15-20; srov. 1Pt 1,20) se mluví o tom, že Kristus byl již Božím prostředníkem při stvoření světa. To jsou výroky zapadající do tehdejšího mytického obrazu světa, v němž vyprávění vyjadřovalo to, co bychom dnes nazvali význam nebo funkce. Výroky o Ježíšově existenci mají vyjádřit, že to, jak on reprezentoval Boha, nebyl jen částečný nebo dočasný obraz, který by zobrazoval jen jistý rys Boží povahy, nad nímž může časem nabýt převahu rys jiný. Došlo tu k vyjádření trvalého Božího záměru, který není v rozporu s řádem stvoření (tj. vši skutečnosti), nýbrž je jeho dovršením.

Jestliže křesťané jsou podle v. 4 vyvoleni k tomu, aby byli bez poskvrny před jeho tváří, jde o přirovnání z oblasti chrámového kultu, ve kterém měla být bez poskvrny obětovaná zvířata (Nu 6, 14; 19,2; Ko 1,22), tedy o synonymum svatosti (1,1) jakožto oddělení od ostatního světa. Neznamená to izolaci od světa, ale odstup od norem a hodnot okolí, aby do něho mohl křesťan vnášet vědomí o Boží blízkosti a o tom, že jeho vůle přesahuje náš horizont (Ef 1,9-12).

5-6 To, co je jako svatost vyjádřeno ve verších 1,3-4, je v následujících verších paralelně popsáno jako poslání chválit Boha. Jde totiž o Boha milosti, který se k člověku přibližuje v Milovaném (ČEP: „Nejmilejším“ (tj. v Ježíši Kristu - Mk 1,11; Ko 1,13; v Dt 33,26 je „Milovaným“ Izrael). „Chválení slávy“ je dnes nesrozumitelný výraz. Sláva však v bibli neznamená popularitu, obecnou známost. Znamená dosah, váhu, na lidi se přenášející přitažlivost Boha a jeho projevů (Ko 1,11; Ef 1,17n), zář, která Boha obklopuje podle vyprávění o jeho zjevování – Ex 33,18; Lk 2,9. Jaký význam připisuje „chvále slávy“ autor, je zřejmé z toho, že tohoto spojení užívá v úvodním hymnu třikrát (1,6. 12.14). Poslání křesťana podle rozhodnutí Božího (doslova jako ve v. 1,1, kde jde o poslání apoštola), je tedy chválit Boha pro jeho dob-

rotu. Řekli jsme už v prvním exkurzu, že je to dnešnímu člověku vzdálené. Přesto to ve struktuře hymnu hraje významnou roli.

Text je strukturován podle vzoru A-B-C-B-A:

A Předvěké vyvolení (úvodní chvála): 1,3-5

B Chvála Bohu jako poslání: 1,6

C Důvod chvály (vykoupení a zjevení tajemství): 1,7-10

B Chvála Bohu jako poslání: 1, 11-12

A Začlenění věřících pohanů do vyvoleného lidu (dodatek pro adresáty): 1,13-14

Předmět chvály je charakterizován několika metaforami, které se v řeči rané církve staly běžně užívanými termíny. Jsou vzaty z různých oblastí. Vykoupení je výraz pro akt, jímž po složení určité částky získal otrok svobodu. Hned nato se mluví o krvi, dle ČEP „oběti“ Kristově. Výkupné tedy složil někdo jiný než ten, kdo nabývá svobodu. Je jím Ježíšova smrt přirovnaná k chrámové oběti zvířete, která hříšnému člověku umožnila předstoupit před Boha. To je představa zahrnutá již v nejstarších výrociích spojených s tradicí stolu Páně („za vás“). Až na druhém místě je předmět chvály charakterizován negativně, jako odpuštění hříchů pro (Boží) přebohatou milost (v.7). Podle rozšířené náboženské představy bylo vylití krve podmínkou smíření s božstvem: „bez vylití krve není odpuštění“ (Žd 9,22). Toto kultické pozadí výroku o krvi lze dnešnímu člověku přiblížit jako signál naznačující, že jde o skutečnosti týkající se života a smrti. Zůstat „v hříchu“ znamená ztratit perspektivu, „být mrtev“ (Ef 2,1n.5). Vykoupení podobně jako milost jsou jednoznačné pojmy naděje, jejíž hodnota je v 1,1b-8 zdůrazněna hromaděním výrazů označujících množství.

9-10 Důvod chvály není však omezen na osobní spasení. Je jím také zjevení tajemství, které odhaluje souvislost, bez níž nelze mluvit o naději pro jednotlivce: Boží slitování zahrnuté v jeho vůli (ČEP: „milostivé rozhodnutí“) se týká všeho na nebi i na zemi, tj. celé nám dostupné i nám nedostupné skutečnosti. Pojem tajemství je v epištolách Koloským a Efezským vřdycky svázán s Ježíšovým příběhem jako základ naděje, zdůrazňuje se jím však jeho dosud neodkrytý dosah (Ef 3,4-11). Sjednání vesmíru (přivede k jednotě) je podle tehdejších mytických představ kosmické dění. Předpokladem k jeho interpretaci je však již v textu samotném jeho spojení s vírou církve (1,15; 2,14nn). Proměna veškerenstva ke konečnému (eschatologickému) cíli je spojena s prací a svědectvím konkrétních lidí (Ef 4,15n; 3,10) i s jejich smířením (2,15-18). V podobné souvislosti se v Ko 1,20 obrazně mluví o „smíření“ veškerenstva. Konkrétní je právě chvála Boha, která přispívá k nápravě kosmu, i když je tím nečekaně vyjádřené poslání křesťanů naznačeno jen velice obecně. Jisté je jen to, že Boží chvála je něčím, co se děje veřejně, ne v tajných shromážděních, takže to může sledovat i okolní svět. V Ef 5,19-20 (srov. Ko 3,16-17) je jako konkrétní podoba chvály uveden společný (bohoslužebný) zpěv a modlitba díky. Jistě tím byl navozen jistý stav vytržení ze všedního života (neměl se navozovat vínem - 5,13), ale ten nebyl cílem. Cílem byla přestavba hodnotové škály („zkoumejte, co se líbí Pánu“ - 5,10).

Předmětem veřejné chvály Boha tedy jistě není to, že spasení jsou jen ti, kteří Boha chválí, a ne ti ostatní. Předmětem chvály je „spasení“, které bychom dnes charakterizovali jako netušené obohacení života žitého ve vztahu k Bohu (3,14-19), jenž zakládá a stabilizuje i vzájemné vztahy mezi lidmi (5,1nn) a není omezen lidskými možnostmi ani horizontem lidského života. Náskok Božího lidu před těmi, kteří jsou „vně“, není soteriologický, tj. nespočívá v tom, že by jen oni byli spasení, ale je doxologický: křesťané již nyní znají Boží plán (doslova Boží ekonomii – 1,10), jsou osvobozeni od strachu a mohou Boha chválit. Boží plán záchrany a obnovy (přivede k jednotě) zahrnuje veškerenstvo v prostorovém a časovém rozměru (až se naplní čas).

13-14 Pro antického člověka z období helenistické a římské globalizace světa, kdy každý prožíval strach z nadosobních sil a moci, bylo toto všechno bytí se týkající tajemství skutečným evangeliem. Můžeme autorovi listu Efezským vytýkat nedostatečnou aplikaci víry, ale učit se u něho musíme tomuto zakotvení, bez něhož sebelepší projevy nápravy světa jsou jen nepřímými pokusy o překonání lidského odcizení. Chvála Bohu se tak stává zdrojem síly pro život. Verše 1,13-14 připomínají ve 2. osobě množného čísla, že se na odvěkém vyvolení Božího lidu podílejí i bývalí pohané, mezi než patří i adresáti listu. Jejich charakteristika vyjadřuje, co dělá křesťana křesťanem. Především slyšel slovo pravdy. Nejde tu jen o pravdivé slovo, nýbrž o slovo, jehož obsahem je pravda (2K 6,7; Ko 1,5), konkrétní evangelium. Je to pojetí pravdy, které je prostřednictvím Pavla ovlivněno jejím hebrejským pojetím (hebr. kořen amn), podle něhož je pravda to, co je spolehlivé, pevné, co je oporou života. Pravda tu rozhodně znamená více než jen shodu výroku se skutečností.

Evangelium

Evangeliem jsou nazvány výroky o Ježíšově vzkříšení. Protože navazují na židovské apokalyptické očekávání obecného vzkříšení na konci věků, znamenají, že Ježíš, který zvěstoval království Boží a nestránil se hříšných lidí, je ten, který otevřel rozhodující horizont lidských životů i dějin. Výroky o Ježíšově vzkříšení nejsou tedy jen ohlášením dobrého rozuzlení jeho tragického osobního příběhu, ale výrazem naděje pro všechny lidi. Teprve v určitou dobu po vzniku jednotlivých knih o Ježíšovi, které jeho vzkříšením vrcholí (Marek), se označení evangelium přeneslo i na ně. Evangelium je základem Pavlova poselství a východiskem jeho teologického uvažování.

Po tom, co jsme právě řekli o evangeliu, je zřejmé, proč je blíže určeno jako evangelium spasení, záchrany. Již v řecké bibli Septuagintě vyjadřuje tento výraz na některých místech konečnou, rozhodující záchranu – vstup do blízkosti Boží (Iz 49,8) a odtud přechází v tomto významu do křesťanské terminologie (2K 6,2; Ef 5,14). Rozhodující je, že adresáti evangeliu uvěřili (v.13), tj. dali mu svou důvěru. Víra není potlačením kritického poznání. Vztahuje se na přijetí toho, co vyžaduje nejen informaci, ale i rozhodnutí, na situace, které nelze řešit logickým kalkulem. Něco z této logiky víry lze vyčíst např. z 1Te 4,14 (srov. Ef 1,19.23). Tím, že se stali křesťany, přijali adresáti i

Ducha svatého. Duch byl křesťanům (nemusíme snad připomínat, že tato gramatická forma zahrnuje i křesťanky) vtisknut jako pečeť. Patrně je to narážka na křest, i když jinde křest jako pečeť označován není. V Ko 2,11-12 je křest přirovnán k důsledné duchovní obřízce a obřízka je dle Ř 4,11 označena jako pečeť Abrahamova ospravedlnění před Bohem. Je to, pravda, jen velmi nepřímé svědectví, lze je však podepřít dalším nepřímým dokladem: podle svědectví o několik desetiletí mladších bylo označení křtu jako pečeti již běžné (Pastýř Hermův, podob. 9,16,3-5; Klem 7,6; Skutky Pavla a Thekly 25).

Duch svatý

Protože Duch svatý patří k tomu, co se očekávalo na konci tohoto a na začátku nového věku, je označen jako závdavek. Jde tedy o termín, který souvisí s roz dvojenou křesťanskou eschatologií – o upřímné ujištění, které se vztahuje k budoucímu dovršení jako jeho záruka. Tak se tu chápe křest a zaujetí vírou jako projev Ducha Božího. Budoucí „spasení“ je označeno jako dědictví, což je výraz odvozený od stejného kmene jako získání podílu ve v.11 a jako vykoupení (viz 1,7). To je výraz, který vychází z obrazu světa, o němž jsme mluvili v souvislosti s pojmem vyvolení: člověk je podle tohoto součástí světa, ve kterém působí různé nadosobní síly, nad nimiž však převládá moc Boží.

Celý úvodní hymnus je poznamenán zvláštním napětím: na jedné straně se naděje spojená s dílem Kristovým týká celého horizontu životů a dějin, i když s ní většina lidí nepočítá, na druhé straně je tu církev, která si je jako jediné společenství této naděje vědoma, což poznamenává celý život i vyznání.

o duchovním zpěvu

ESEJE O ZPĚVU ČESKÉ REFORMACE:

4. Kancionál jako tiskařův (obchodní) záměr

Snad nebudu příliš daleko od pravdy, odvážím-li se říct, že mnoho z nás přirozeně pokládá liturgickou hudbu za věc z principu nezištnou, hájeme čistých a tedy nemateriálních myšlenek a záměrů. Také předchozí díly našeho seriálu o zpěvu české reformace ukazovaly píseň jako duchovní látku, která odmítá zahleděnost do své formální či estetické stránky a ostýchá se vyzdvihovat zásluhy člověka. A tak možná pocítujeme rozpaky, když zjistíme, že hudební doprovod svatebního obřadu (o bohoslužbách v našich poměrech raději nemluvě) či pořízení po dlouhá léta sestavovaného nového zpěvníku je do značné míry věcí peněz. Je tato srážka liturgie s komercí jen záchvěvem

postmoderní doby, nebo se s ní musely vyrovnávat i takřka pět století vzdálené generace? A konkrétněji – jak dalece mohly do hymnologické tvorby našich předků zasahovat komerční aspekty?

Jednou z oblastí, která ještě není mezi historiky duchovního zpěvu zcela prozkoumána, je otázka role tiskařů při tvorbě kancionálů. Právě v osobě tiskaře se totiž v počátcích tohoto řemesla spojovala typografická práce s funkcí knihkupce a distributora prodávaného zboží. Pokud by měl tiskař podíl také na obsahu pořizované knihy, vstupovaly by tedy komerční otázky bezesporu rychle do hry. Už první kancionálový tisk v evropských dějinách, který je bratrského ražení, ale dosud neznámého původu, byl vytvořen roku 1501 v dílně „Tiskaře Pražské bible“, snad Severina kramáře. Tento přídomek nás na samém počátku tisku kancionálů informuje, že nová forma šíření zpěvníků byla pochopena nejen jako příležitost k tomu, jak „vtrusiti“ mezi lid své myšlenky „a je jako ptáky na humence přivábené přitrhnutí,“ – použijeme-li slova Mikuláše Konáče z Hodiškova z roku 1515 – ale také jak nechat vydělat svůj podnik. Rovněž právě citovaný Konáč coby tiskař nejstaršího utrakvistického kancionálu z roku 1522 se otevřeně hlásil ke knihkupeckým aktivitám a v očích některých badatelů je označován za někoho, kdo tiskl prostě jen takové knihy, z nichž očekával hmotný zisk, aniž by se příliš ohlížel na jejich věroučné zaměření. Mohly však obchodní záměry zasahovat i do obsahu zpěvníku?

V minulém čísle našeho seriálu jsme citovali Blahoslavův popis příprav nového kancionálu. Rozhodnutí bratří sestavit a vydat zpěvník bylo podle něj následováno dlouholetou činností z potřeby „netoliko prvnější písně bedlivě a pilně korygovati [...] ale také i nových pro doplnění toho kancionálu nětco přidati“. Zároveň však máme řadu zpráv, které potvrzují, že tiskaři následně pracovali do určité míry nezávisle. Sám Blahoslav si například v předmluvě k Šamotulskému kancionálu stěžuje na to, že do nedochovaného kancionálu vytištěného v roce 1519 v Mladé Boleslavi u Pavla Olivetského „některé písně vloženy sou proti vůli a vědomí jejich, některé vypuštěny, některé na některých místech pozměněny“.

Průkazné doklady o tom, že tiskaři byli iniciátory a do značné míry také editory starších vydání bratrských zpěvníků, pak máme při vzniku Rohova kancionálu. Blahoslav se sice několikrát hlásí k Piesním chval božských z roku 1541 jako k práci kolektivu českých bratří, vedeného Janem Rohem (a na titulním listu kancionálu se skutečně vyskytuje jméno „Jan Roh etc.“), autorem jediné předmluvy je tu však tiskař Pavel Severin, který mluví o předkládaném zpěvníku jako o plodu vlastní iniciativy a vlastního úsilí. Snad v úmyslu prodávat zpěvník i v utrakvistických kruzích zde mlčí o bratrském původu kancionálu a po vytištění ho dokonce nechává schválit konsistoří podobojí. Z jeho předmluvy vyplývá, že prvotní záměr, finanční vklad a technické provedení, spočívající jak v zajištění typografického materiálu včetně not, tak v jisté vrstvě korektur, byly věcí tiskaře. Severin doslova píše: „I ptal jsem se na ten český exemplář, [...] aby mi k tištění na můj náklad vydán byl, čehož jsem se i dožádal [...]. Ihned jsem

na ty noty, kteréž by se k tomu českému kancionálu (i k jiným písňím jazyku českého) dobře hoditi mohly, nákladu a znamenité práce přitom [...] nelitoval. [...] Maje pak já ty noty dostatečně po své vůli napravené, i také exempláře písni podlé mého zdání dobře křesťanské a gruntovní zkorigování a zpravenie, [...] učeným a rozumným lidem [...] k ohledání téhož kancionálu českého sem podal.“ Pokud bychom měli uvažovat o vlivu tiskařovy aktivity na obsah kancionálu, nabízela by se nejspíše formální (pro bratry ale důležitá) stránka řazení písni, jejich nadpisů, podoby sazby melodií a podobně. Právě v těchto oblastech je totiž Rohův kancionál příbuzný dobovým utrakvistickým rukopisům.

Ze pak Severinův popis přípravy kancionálu představoval běžný postup, lze soudit díky nechvalně známému sporu o v pořadí již druhou, dnes nedochovanou reedici písni z Rohova kancionálu mezi tiskařem Václavem Oustským a bratrským biskupem Machem Sionským. Z Oustského výpovědi zachovaných v Aktech Jednoty bratrské vyplývá, že když se rozhodl tisknout velký bratrský kancionál, „náklad znamenitý na to [...] zjednal“ a „ke všem písňem stroje se [...] noty [...] zjednal i proubu udělal“. Bratři však měli v úmyslu kancionál před novým vydáním poněkud přepracovat a dovolili pouze „některé písničky na malý modum vytisknuti,“ které mu „na rejstříku poznamenané dali“. A tak v roce 1546 uzavřeli s Václavem Oustským smlouvu, jež uváděla, „že Václav impressor písniček 800 exempláruov vytisknuti má na svůj náklad [...] a z těch osmi seth má bratr Mach a bratr Izrahel 400 jich vzíti“. Jenže bratr Mach píše již následujícího roku Oustskému výtku, že jeho sazba nerespektuje zadaný vzor a že písne takto „incorrecte udělané“ nepřijme. Obě strany nicméně shodně popisují, že tiskař následně najal knihvazače a začal zpěvníky „k odbytu strojiti, ano i odbývati,“ a Oustský dokonce tvrdí, že chtěl s písňemi „jeti po zbořích [...], buď v Čechách i v Moravě,“ k čemuž však zřejmě dle svědectví bratří nedošlo. Nekonečné vzájemné písemné přestřelky, kterých jsme tu svědky, však naštěstí nemusíme soudit z právního hlediska – jsou pro nás zajímavé coby potvrzení způsobu spolupráce tiskaře na tvorbě kancionálu, která sahala od komerční nabídky přes technické zajištění a určitou vrstvu korektur až po vazbu a distribuci.

V otázce utrakvistických písňových tisků se mezi badateli počítá s hlavní aktivitou „impressora“ zcela samozřejmě. Také v oblasti liturgických rukopisů tu totiž fungoval čilý obchod, kdy si zástupci městských bratrstev či cechů nechávali u specializovaných firem pořizovat reprezentativní iluminované rukopisné zpěvníky, a proto nás podobné obchodní myšlení u výrobců písňových tisků nepřekvapí. V zahraničí bylo ostatně vydávání kancionálů natolik výnosným obchodem, že muselo být upravováno omezujícími privilegii. Hudební skladatel Thomas Morley získal kupříkladu v Anglii takové privilegium roku 1598 a byl jedním z těch, kdo rozpoznali tištění zpěvníků s metrickými žalmy jako dobově nejlukrativnější odvětví. Krajním příkladem komerčního jednání bylo pak přetiskování kompletního znění kancionálů včetně přesného rozložení textu do stran (tzv. stránkový přetisk), s jakým se v Českých zemích setkáváme kupříkladu

u Písni ročníků z roku 1617 tiskaře Jonaty Bohutského, když zkopíroval o jedenáct let starší kancionál vydaný Jiřím Nigrinem.

Jaké světlo vrhá ovšem tato praxe na současnost? Co nám může říct doba, kdy se zpívalo tak hojně a duchovní zpěv byl tolik spjatý s identitou každého člověka, že bylo možno si z výroby kancionálů udělat výnosný obchod? Dokážeme v sobě ještě vykresat vzpomínku na doby, kdy jsme se chtěli vyjadřovat zpěvem duchovních písní a nelítovat peněz ani námahy, aby nám – ať už jako řemeslo či rodinný poklad – patřily do života?

Eliška Batová

unitas fratrum

Zpívejte, hrajte, poslouchajte na 24. hudebním festivalu Jednoty bratrské

Necelý měsíc zbývá do začátku 24. hudebního festivalu, který se bude konat ve dnech 14.-20. července 2013 v Bethlehemu, (Pensylvánie, USA). Přípravný výbor pracuje intenzivně na tom, aby zážitek účastníků předčil jejich očekávání.

Hlavním obsahem programu pro děti bude zdůraznění misie Jednoty bratrské ve světě. Děti navštíví různé kouty světa prostřednictvím imaginární „Zinzendorfovy“ lodě a zažijí různé zvyky a hudební styly.

Festivalový sbor vystoupí na dvou koncertech. Zatímco jeden bude obsahovat výhradně moderní zpracování Velikonoční kantáty Ernsta Wilhelma Wolfa, druhý koncert bude sestávat z hymny Jednoty bratrské.

I když Wolf nebyl členem Jednoty bratrské, jeho hudba byla oblíbená mezi 18.-19. stoletím. Mezi Moravany v Jižní Africe, na Labradoru, v Bethlehemu – USA, ve Winston – Salemu a ve sborech Jednoty bratrské v Evropě. Jeho velikonoční Kantáta je jeho nejvýznamnějším dílem a bude uvedena v nové úpravě.

Festivalové semináře a workshopy jsou koncipovány tak, aby si účastníci mohli rozšířit znalosti o hudbu, která je produkována v rámci Jednoty bratrské. Letošní festival účastníkům umožní získat nové pěvecké zkušenosti a zkušenosti s dirigováním sboru, dovednosti vedení souboru a mnoho dalších dovedností.

Každá učební/výuková skupina účastníkům nabídne příležitost poznat nové skladby, zkusit s hudebníky z celého světa a účinkovat před milovníky a obdivovateli hudby Jednoty bratrské.

*Převzato z www stránek Moravian Church in Northern America
Bethlehem, květen 2013*

Evropská konference pracovníků s mládeží – březen 2013

12. března se v Severním Irsku setkala malá skupina pracovníků s mládeží, aby spolu strávili několik dní a sdíleli zkušenosti s prací s mladými lidmi v Jednotě bratrské.

Mezi účastníky byli David Simon Reeb, který dohlíží na činnost v Evropské provincii, Anna Kellerová, která má na starosti oblast Německa, a Deborah de Graav, která zastupuje Holandsko. Britsko-irskou delegaci zastupovali Zoe Ferdinand, která vede letní kempy, Roberta Hoey – pracovnice s dětmi a mládeží v Severním Irsku a Joy Raynor – pracovnice odboru pro práci s dětmi a mládeží britské provincie.

Během společně stráveného času se vyměňovaly nápady vhodné pro práci s mládeží, diskutovalo se o příčinách odlivu mladých lidí z církve, jak církev mladým lidem a dětem zpřístupnit. Mezi témata patřil výcvik dobrovolníků, problematika izolovaných společenství a cestování ze vzdálených lokalit za účelem setkání v církvi.

Primárním tématem byla důležitost komunikace mezi církví a pracovníky s mládeží, mezi pracovníky s mládeží navzájem a mezigenerační komunikace. Během setkání byl čas na návštěvu bohoslužby, výlet, společný oběd a další společenské aktivity.

Pohostinnost Irů byla velmi oceněna a počasí předvedlo vše od sněhu přes jasnou slunečnou oblohu až po déšť. Zřejmě se s všem účastníkům v Irsku líbilo, protože odjžděli s přáním se tam opět někdy podívat.

Konference byla povzbuzující a podnětná a delegáti, kteří se na začátku cítili jako cizinci, odjžděli jako přátelé.

Delegáti si slíbili, že další společné setkání se uskuteční napřesrok v Berlíně.

Joy Raynor, Moravian Messenger, květen 2013

Přeložila Diana Lukášová

Z otroctví do svobody. Ohlédnutí za konferencí

19.-21. října 2012 se v menonitském středisku v Mennorode v Nizozemí konala konference „...budete skutečně svobodní – Jednota bratrská a úsilí o osvobození v Surinamu 1863 a potom“. Šlo o jedno z klíčových zastavení na cestě k oslavě výročí 150 let od zrušení otroctví 1. července 2013. Sešlo se kolem 75 sester a bratří. Většina pocházela z nizozemsko-surinamských sborů Jednoty bratrské, ale zúčastnilo se i 16 lidí z Německa. Vše tlumočili simultánně Barbara Motel a Sylvia Motel-Gill. Dvojjazyčnost konference se ukázala být plodnou, Jednota bratrská žije ze setkání přes hranice.

Program tvořily jednak vědecky fundované příspěvky k misii Jednoty bratrské v Surinamu, situaci otroků a afro-surinamským kulturním vlivům na Jednotu bratrskou, jednak diskuse panelové a v malých skupinách, kde šlo o vlivy otroctví na vztahy v naší církvi.

Vidět otroky jako lidi

„Ano, ochranovští misionáři vlastnili v Surinamu otroky,“ řekl bratr Lamur a postaral se tak o rozčarování některých účastníků. „A přesto je Jednota bratrská u potomků otroků oblíbená.“ V přístupu k otroctví v Surinamu je u Jednoty bratrské znát ambivalence. Na jednu stranu hluboko do 19. století otroctví akceptovala, na druhou stranu ochranovští misionáři pro surinamskou společnost hodně udělali, zvláště v oblasti školství a zdravotnictví. „I když byly v místě jen dvě děti, misionáři pro ně založili školu,“ objasnil někdejší profesor antropologie na Amsterodamské univerzitě Lamur věhlas německých misionářů.

Bratr Loswijk, farář a církevní historik z Paramarimba (Surinam), vidí důvod ocenění Jednoty bratrské v tom, že „viděli v otrocích lidi“. V 18. a 19. století, když byl Surinam plantážní kolonií Nizozemců a Angličanů, „pohlíželo se na otroky ne jako na lidi, ale jako na hmotný majetek“. Bratr Loswijk vyzdvihl také přínos ochranovských misionářů pro vývoj vlastního jazyka: „Z našeho sranantongo udělala Jednota literární jazyk.“

Jednota bratrská musí zpracovat minulost

Stejně ale misijní práce Jednoty bratrské v Surinamu vykazuje stopy nedůslednosti a ambivalence. Stanovisko k zacházení s otroky nebylo vždy mezi vlastníky otroků a koloniálními mocnostmi bezrozporné. Britské kolonie zrušily otroctví už 1832, Nizozemí se k takovému kroku v kolonii Surinam odhodlalo až 1862. Ovšem k průkopníkům osvobození otroků ochranovští misionáři nepatřili. Z jejich poslušnosti vrchnosti a porozumění Bibli (Otroci, poslouchajte své pozemské pány s uctívou pokorou a z upřímného přesvědčení jako Krista. Ef 6,5) rostl jejich pasivní, k systému nekritický postoj. I na tlaky zvenčí reagovali misionáři a vedení církve zdrženlivě až odmítavě. Anglická „Anti Slavery Association“ velice u Jednoty intervenovala a snažila se ji přesvědčit, že je otroctví hřích a musí být odstraněno. Ale i návštěva u vedení misie v Berthelsdorfu zůstala bez úspěchu.

Z dnešního hlediska působí rozhodnutí a stanoviska bázlživě, rozporuplně, pochybně. Bratr Motel to formuloval: „Ochranovští misionáři se s velkým nasazením a z části i s podstoupením rizika přiklonili k poníženým a o lidská práva připraveným lidem, ale systém otroctví veřejně nezpochybnili: s velkou láskou se starali o pacienta, ale příčinu jeho utrpení nezkoumali ani proti ní nebojovali.“ Tak volají role a působení Jednoty bratrské v souvislosti s otroctvím po dalším zpracování a zhodnocení.

Cesta jde dál

Že je otroctví v Surinamu součástí našich církevních dějin, není žádný nový poznatek. Ale že naše vztahy jako sester a bratří dodnes významně ovlivňuje, že patří k dědicství naší Jednoty bratrské, se zřetelně ukázalo v Mennorode. Mezi účastníky konference byli potomci misionářů a potomci otroků. Z obou skupin jsou intenzivní snahy postavit se minulosti a najít společnou cestu do budoucnosti. Otevřená, nepředřaděčná

atmosféra konference umožnila, že se rozběhl rozhovor. Ale nejen spolu mluvit, především jeden druhému naslouchat je důležité. V Mennorode šlo především o otázky: Proč začíná zpracovávání historie teprve teď k 150. výročí? Proč jsme jako církev tak dlouho mlčeli? Proč misionáři tak váhali při zrušení otroctví? Jak se staneme skutečně svobodnými sestrami a bratry? Kde se dnes setkáváme s formami nesvobody, útlatku a závislosti? Některé zkusmé odpovědi padly. Přesto je ale při soudech a odsudcích nutná zdrženlivost. Mnoho otázek zůstává nezodpovězených. Toto téma skrývá velký potenciál možných zranění, nedorozumění a zámlk. Příkladem je jazyk: Pro mnohé neexistují „otroci“ a „potomci otroků“, nýbrž „lidé, kteří byli zotročeni“ nebo „potomci zotročených“. V jádře jde o to vyznat: Jako církev a jednotlivci jsme se provinili – na druhých lidech a před Bohem.

1. července tohoto roku bude v amsterodamském Koningskerku slavnostní shromáždění. Všechny sbory Kontinentální provincie jsou zvány, aby si v době kolem tohoto dne ve svých shromážděních jednotnou liturgií připomněly osvobození z otroctví v Surinamu.

Všem sestram a bratrům, kteří konferenci připravovali, vedli, obohatili svými příspěvky, patří velký dík. Cíl skutečného sesterství a bratrství ve svobodě jsme ještě nedosáhli. Ale dny v Mennorode byly správným a důležitým krokem na cestě k němu. (Thomas Przyluski)

Konference byla odvážný čin (Stefan Bernhard)

Přednášející a vyprávějící potřebovali odvahu, aby pojmenovali, co pro ně bylo důležité. Díky všem, kteří překonali zábrany a řekli, co bylo třeba říci, a všem, kteří se zdrželi úsudků a naslouchali tomu, co muselo být řečeno. Sám na sobě jsem pozoroval, že to někdy bylo těžké. Jak rychle jsem chtěl svým vlastním příběhem relativizovat příběhy druhých. A jistě jsem nebyl jediný.

Co se dělo? Naslouchali jsme si a mnozí z účastníků mohli vyprávět své příběhy, aniž by byli přerušováni a bylo jim odnímáno slovo. Společně jsme cítili bolest, vyslovovali jsme svůj stud, posilovali odhodlání neztratit jeden druhého, ukazovali odvahu mluvit o kontroverzním tématu. Doufám, že tuhle odvahu při příštích krocích neztratíme.

z Herrnhuter Bote

Evropská konference žen 2013 Slavení různosti – ve jménu Krista

Strávily jsme čtyři dni ve společenství sester z Německa, Velké Británie, Severního Irska, Anglie, Holandska, Dánska, Švédska, Albánie, Litvy, Švýcarska a Spojených států Amerických v letovisku Tropical resort na břehu moře ve městě Durrës. Za skvělou organizaci vděčíme sestře Susanne Gärtner, Wendy Hopcroft a Conchita Landbrug ze strany organizačního výboru evropské provincie a především také albánským sestram Vjollca Mazi, Viola Grilo, Merita Meko a Elona Mandro.

Již na letišti ve Vídni jsme se přivítaly z částí účastnic. Vítání nebralo konce, protože příjezdění nových a nových účastnic bylo po etapách. Některé účastnice se již znaly z dřívějších kongresů, některé, jako my, byly na takovémto sejití poprvé.

Po večeři nastal večerní program, kde jsme obdržely materiály k celému dění. Celý den, tak jako každý další, skončil pobožností, zpěvem a modlitbou. Bylo to velmi

působivé, když se všechny účastnice připojily hlasitým amen na konci modliteb. Náš společný zpěv byl díky surinamským sestřám radostný a mnohohlasý.

Každý nový den začínal čtením z Hesel ve všech jazycích přítomných účastnic. V přípravě pobožností se vystřídaly sestry z různých zemí. Naše delegace měla možnost jednu ranní pobožnost připravit.

Dopoledne nám ses. Beth Torkington, která je biskupkou Britské provincie, vyložila části Bible. Dala nám všem nový pohled, kdy nám tato místa připodobnila k zahradě. V této zahradě rostou různé druhy rostlin, které žijí v symbióze, ale i v zahradě se rozmáhá plevel, který ohrožuje rostliny. Tak jako v podobenství o rozséváči nejde o to trhat plevel a vymýtí jej – to udělal Kristus, ale žít a nenechat se tímto plevelem udusit.

Část odpoledne bylo pro nás volným časem. Každý si vybral to, co potřeboval. Někdo spal, někdo se koupal v moři, někdo využil tento čas ke sdílení, k procházce, k běhání, odpočinku na pláži aj.

V druhé části odpoledne pro nás albánské ženy připravily rozmanité workshopy.

Mohly jsme se zúčastnit zpívání albánských písní, filmu o historii práce žen v Albánii, albánských tanců, ruční výroby anebo meditací. Já s Petrou jsem se naučila nové písně a pro účastnice jsme vyrobily květiny jako upomínku na celou konferenci.

Večery byly věnovány prezentacím práce v jednotlivých zemích. Shledly jsme fotografie, film o začátcích Jednoty bratrské v Albánii, vyslechly jsme písně a měly jsme také možnost nahlédnout do tradičních oděvů jednotlivých zemí. V rámci prezentací jsme měly možnost ochutnat některé speciality dané krajiny.

Vzhledem k tomu, že se jednalo o jubilejní konferenci žen, přednesla její zakladatelka ses. Gudrun Schiewe referát o činnosti sester. Vzpomínala na začátky, na spolupráci s Marií Ulrichovou a Jitkou Pernerovou a dalšími sestrami, které se v začátcích

na organizaci podílely. Také vzpomněla na všechna místa, kde se konference konaly a připomněla také sejití sester v Nové Pace v roce 1995. Vyjádřila vděčnost Pánu Bohu, že ji v této práci podporoval, též vyjádřila radost nad množstvím sester, které se za dobu dvaceti let k hnutí žen Jednoty připojily, zúčastňují se konferencí a jsou mezi sebou v korespondenčním styku. Mezi mnohými sestrami se vytvořilo lité přátelství, vědomí toho, že jsme v mnohosti v Kristu.

Milým překvapením byl výlet do hornaté části Albánie, do města Kruja. Městečko se rozkládá pod hřebenem hor. Navštívily jsme jeho starobylou část, která je protkána novou výstavbou, jež má však specifický ráz. V muzeu instalovaném v areálu místního hradu, jsme měly možnost vidět klasický dům z doby, kdy byla Albánie pod tureckou nadvládou.

K příležitosti desátého výročí byla pořádána slavnostní večeře s dortem a mnohými blahopřáním i promluvami. Celá konference byla ukončena slavením Svaté večeře Páně. Při této večeři slovem posloužila ses. Beth Torkington, na vysluhování jsem se podílela se sestrami z Holandska a Velké Británie.

V rámci konference se konal dobročinný bazar, v němž se prodávaly výrobky a drobné předměty z různých zemí. Vybrané peníze byly určeny na podporu práce žen v Albánii. Vše, co jsme s Petrou přivezly, bylo úspěšně odkoupeno ostatními sestrami.

Příští sejití je plánováno v roce 2015 v Severním Irsku. Při loučení jsme obdržely mnoho proseb o vyřízení pozdravů sestrám v České republice. Většina sester ještě

pokračovala v třídní cestě po Albánii. Vracely jsme se domů trochu unaveny, ale plné dojmů ze setkání, posílněny ve víře v našeho Pána. Mezinárodní společenství žen nás také ujistilo, že naše víra, práce ve sborech, naše naděje v budoucnost není marná a nejsme na ni samy.

Eva Šormová, Petra Šlapánková

Setkání sester v Ochranově

Píseň „Díky za krásné ráno“, která zahájila setkání sester v Ochranově 13. 4. 2013, doprovázelo skutečně krásné jarní ráno. Paprsky slunce se prodíraly okny, na jejichž parapetech byly již tradičně umístěny kytice jarních květů. Také na tvářích sester z Ochranova, Nížkého, Drážďan i z Čech a Polska byla patrná radost ze setkání. Písně byly doprovázeny klávesami, flétnou a kytarou. Symbolem setkání a jednoty byl tentokrát „tkalcovský stav“, do něhož sestry z jednotlivých sborů vetkaly různobarevné šály.

Sestry ze vzdálenějších sborů se představily a současně nás ostatní seznámily s činností, které se věnují, jako například práci s dětmi. Během rozhovorů v úzkých krouž-

cích sester, jejichž tématem byla biblická Lydie (Sk 16, 12...), se sestry poznávaly a některé navázaly nová přátelství.

Příjemná atmosféra pokračovala i během oběda, případně společné procházky městem. Odpolední program pokračoval od 14 hod. přednáškou na téma „tkalcovství“ ... My z Čech jsme zakončily návštěvu kávou a zákuskem; vzhledem k cestě, která byla před námi, jsme se rozloučily o něco dříve.

Sestry nás požádaly o předání pozdravů našim sborům, které tímto rády předáváme.

L. Bernardová

50 let „Moravian Institute“ v Rajpuru

Elijah Tsetan Phuntsog, konvertovaný budhistický láma, vycházel z práce Jednoty bratrské v severní Indii, která začala 1854 a později vyústila ve zřízení misijní stanice v Leh (Ladakh). Věnoval se s horlivostí překladu křesťanských spisů. Po přijetí ordinace na faráře Jednoty bratrské v roce 1951 viděl svůj nejpřednější úkol v pomoci desetitísíciům Tibetanů bez domova, kteří po neúspěšném povstání proti čínským komunistickým okupantům (s velikými ztrátami) uprchli do Indie.

Větší skupina uprchlíků našla přístřeší v Doon Talu na úpatí Himálaje, stejně tak i v bývalé britské stanici Mussorie Hill. Zde se už předtím usadil poslední Dalajláma ve svém prvním provizorním azylu. Uprchlíci v nezvyklém klimatu bez stálého bydliště a bez práce velice trpěli. Br. Phuntsog se k nim přestěhoval a snažil se je finančně podporovat prostřednictvím křesťanských organizací, především církve Jednoty bratrské. V malém městečku Rajpuru upravil několik zpustlých domů tak, že se v nich uprchlíci mohli ubytovat a zaměstnat se i tkaním koberců. Získal důvěru Tibetanů, protože ovládal jejich jazyk, ale musel také zažít mnohá zklamání.

Ale Phuntsog se nevzdal. Dne 2. dubna 1963 otevřel malou školu, nejdříve jen pro 12 tibetských dětských uprchlíků. Na ní vyučoval spolu se svou nejstarší dcerou Zhindey Kundanovou. Pomáhali příbuzní křesťanské rodiny. Při svých cestách do Evropy podával Phuntsog zprávy o bídě Tibetanů i o své naději získat některé z nich pro křesťanství.

Stavba školy stála mnoho času a trpělivosti. Nejdříve se museli spokojit s nejjednoduššími prostředky. A museli také děti, které ještě nikdy nechodily do školy a dosud vedly kočovný život, pozvolna učit disciplíně a hygieně. Život v jejich vlasti spočíval v potulování se po pastvinách při hlídání stád ovcí a yaků. V Indii pro ně byla zpočátku jen práce při stavbě ulic.

Téměř 600 dětí a mladistvých navštěvuje dnes „Moravian Institute“ v severoindickém Rajpuru blízko Dehradun (Uttarakhand).

Škola v Rajpuru byla postupně dokončena. Jako „Moravian Institute“ je s 564 žáky a studenty široko daleko uznávanou a vysoce oceňovanou denní a internátní školou. Asi 160 mladistvých jsou dálkově studující dívky a chlapci. Dívek je tu asi 40 procent, internátních žáků asi třetina. Tibefané však už většinou nejsou v Rajpuru. Mají již svá vlastní sídliště a školy.

Zato se dnes učí v „Moravian Institute“ četné jiné národnostní skupiny, jako Nepálci, Ghurkové, Nagové, Ladakové, Kanjarové a Banjarové. Mnoho dětí pochází ze sociálně okrajových skupin. Od r. 1987 odpovídají zkoušky vykonané na této škole jednotným standardům soukromých škol. Příležitostně se z absolventů této školy stávají také lékaři a zdravotní sestry, lékárníci a inženýři, učitelé a profesori. Stále více se jich dostává do zaměstnání ve státních úřadech, v multinárodních firmách nebo dokonce v zahraničí. K „Moravian Institute“ je přidruženo oddělení řemesel, které slouží k odbornému výcviku a které škola společně financuje. Nejdříve to byly kurzy na zpracování kovů, později výroba tkaných koberců a dnes šití lůžkového a stolního prádla. Výrobky se vyvážejí až do Evropy a Severní Ameriky.

Roku 1967 se „Moravian Institute“ stal dílem Světové Jednoty bratrské (Unity undertaking). Spolu s jinými církevními školními a sociálními aktivitami patří k Jednotě bratrské v severní Indii a Nepálu, jedné z větví světové misijní práce.

*Andreas Tasche, Herrnhut
přel. M. U.*

Rozhovory o společné službě v Irsku

Před několika lety byla podepsána „Fetter-Laneská dohoda“ (Fetter Lane Agreement) mezi Britskou provincií Moravian Church a Anglikánskou církví. Ačkoli tato dohoda znamenala pozitivní krok na naší cestě s Anglikánskou církví v Anglii, nevedlo to ke sdílení ordinované duchovní služby mezi oběma našimi církvemi. Nicméně naši Moravští bratři a sestry v USA podepsali nedávno dohodu s Episkopální církví v USA, opravňující ke sdílení duchovní služby presbytera a biskupa uvnitř těchto dvou církví.

(V poslední dekádě 20. stol. došlo v obou našich Amerických provinciích Moravian Church po mnoho let trvajících jednáních s Evangelickou luterskou církví v Americe – ELCA – ke schválení „plného společenství“. Jeho formální národní oslava se konala

v Augsburském luterském sboru ve Winston–Salemu 27. ledna 2000. Jižní provincie pak zahájila dialog s jinými denominacemi, včetně několika, s nimiž Moravané neměli „žádné historické styky“. Tak vstoupila Moravian Church do dialogu s Presbyterian Church, Reformed Church in America, United Church of Christ a Christian Church.)

Jakou odpověď jsme dali za Severní Atlantik?

Během posledního lednového týdne odcestovala moravská delegace z Irského distriktu dolů do Kilkenny, aby se setkala se skupinou z Irské církve v domě biskupa Michaela Burrowse. Ses. Sarah Groves, br. Philip Cooper a br. Paul Holdsworth z Britské provincie se spojili s br. Grahamem Rightsem, biskupem Moravian Church z Americké Jižní provincie. Více než 10 let se br. Rights účastnil diskusí v USA, a tak mohl vést naše přípravy k rozhovorům s Irskou církví (Church of Ireland) a odpovídat na otázky ze své vlastní osobní zkušenosti.

*společná komise britské Jednoty
a Church of Ireland*

Je příliš brzy říkat, kam nás diskuse mezi Moravian Church a Church of Ireland povedou, ale všichni účastníci přistupují k celému procesu velmi seriózně. Objevili jsme, že je zde mnoho bodů, na nichž jsme se dohodli a které máme společné, ale byly tam také některé problémy, které vyžadují další diskuse. Obě skupiny teď podávají zprávu o svých závěrečných zjištěních svým vlastním sborům a komisím a je možné doufat, že se opět sejdou na podzim, tentokrát v Severním Irsku s Moravany jako hostiteli.

My všichni můžeme nyní vložit celý proces do rukou našeho Pána a prosit, aby nás vedl k těsnějšímu vztahu a hlubšímu porozumění s našimi bratřími a sestrami v irské církvi. Je pozoruhodné, že během diskusí se delegáti společně podíleli na přijímání eucharistie v obou způsobech, nejdříve na anglikánské Svátosti oltářní a podruhé na Večeři Páně podle nové Moravské liturgie. Jsou to další znaky vzájemného uznání a společně sdílené cesty jako bratří a sester v Kristu.

*Paul Holdsworth
kazatel Moravian Church, Britská provincie
přel. M.U.*

náš seniorát

Oprava kostela v Potštejně

Milí čtenáři NBL, chci vám sdělit radostnou zprávu, že od 1. března probíhá oprava našeho kostela. Ta se mohla uskutečnit díky dotaci, kterou se nám podařilo získat z fondu Evropské unie na podporu venkova. Sbor platí 21 % nákladů, 79 % je hrazeno z dotace. Tuto dotaci jsme získali až napodruhé a je s ní spojeno mnoho administrativní práce.

Po více než roku příprav byla oprava konečně zahájena. Provádí ji firma Agrostav Žamberk, která uspěla nejlépe ve výběrovém řízení. V současné době je hotova výměna střešních tašek, nyní se provádí štukatérské práce na omítce. Až budete tento článek číst, bude už pravděpodobně hotová i omítka, která bude ve dvou barvách žluté. Oprava by měla skončit 30. června.

Přijďte se na náš opravený kostelík podívat. Buď v létě, kdy můžete být ubytováni na faře, nebo na naši sborovou slavnost, která bude v neděli 8. září. Shromáždění začíná v 9.00 a sborové odpoledne ve 14.00. Kázat bude br. Jindřich Halama, který bude mít i odpolední přednášku.

Těšíme se na shledanou s vámi v Potštejně!

Nada Běťáková

PS: Navštivte naše webové stránky: www.evangelicipotstejn.cz

biblické úvahy

Cena kríža

Prechádzame popri zlatníctve. Zastavíme sa pred výkladom. Našu pozornosť upútajú zlaté krížiky rôznej formy. Obdivujeme ich krásu. A nič viac?

Ten pekný výkladový šperk neprenesenie naše myšlienky aj do skutočných dejov kríža? Čo znamená kríž? Čím je pre nás kresťanstvo? Reformátor Luther vo výklade žalmov napísal: „Jedine kríž je naša teológia.“ A v Heidelbergskej dišputácii Luther tvrdí: „Len v Ukrižovanom Kristovi je pravá teológia a poznanie Boha.“ Tým zdôraznil, že keď chceme poznať Boha, musíme sa držať Boha, ktorý sa stal človekom. Takže Boh

sa dáva poznávať v slabej osobe Ukrižovaného Krista. Dáva sa poznávať v tom slabom Ježišovi nielen mocný Boh, ale aj milujúci Boh, lebo tým, že Ježiš umrel na kríži, prebral miesto, ktoré bolo určené hriešnikom, teda nám ľuďom, zobral na seba naše odsúdenie. Veď medzi Boha a človeka bol postavený múr hriechov. Postavil ho človek, my všetci. A niekto musel podstúpiť Boží súd za hriechy. Pán Boh vyhlásil, že vinný nezostane bez trestu (2.Moj.34,7). Aj prorok Abakuk píše, že pán Boh nemôže hľadiť na zlé (Ab.1,13). Pán Boh hriech odsúdi. Takže kríž predstavuje dokonalú Božiu spravodlivosť a svätosť. A práve Ježiš na svojom vlastnom tele niesol hriech a vinu všetkých ľudí. To znamená, že niesol aj náš hriech. Ale Kristov kríž znamená aj to, že Kristus ako znamenie solidarity s ľuďmi sa stal zámerne slabým, aby se svojimi bol na rovnakej úrovni a s nimi trpel na zemi.

Apoštol Pavel hovorí: „Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil hriechom za nás“ (2 Kor.5,21) a tým sa stal zástupcom hriešnikov. Ale keďže je Boh svätý a spravodlivý, nemôže sa pozeráť na hriech, preto Pán Ježiš musel vytrpieť nielen fyzickú, ale aj duchovnú smrť – oddelenie od Boha, čo znamená trest za odplatu za hriech. Takto si dokážeme vysvetliť aj Pánovo zvolanie na kríži: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ (Mat.27,46). Pán Ježiš preto tam visel ako vydedenec, po ktorom nikto netúžil. A v ten deň Pán Boh pred Ním skryl svoju tvár. Takže na Kristovi sa podľa Luthera stalo zjavným, že Boh tvorí, keď ničí, oživuje, keď navštevuje krížom, zachraňuje, keď súdi, dokonca sa zjavuje, keď sa skrýva. A tento Boží skutok Luther porovnáva so zubným lekárom. Hovorí, že Pán Boh pracuje ako zubný lekár, ktorý síce robí bolavé, nebezpečné a znetvorujúce rezy, ale je dobrý odborník. Aj keď človek má spočiatku strach, že všetko bude len horšie, predsa všetko končí prekvapujúco spásou, keď bolesti vystrieda úľava.

Lenže Pán Boh sa dá poznať až vtedy, keď sa človek Ním dá vtiahnuť do Jeho skrytého konania v kríži. Takže kríž znázorňuje aj predivnú Božiu lásku (Rím.5,8). Ježiš Kristus, bezhriešny Boží Syn prišiel na svet, aby zachránil vinných a nemohúcich hriešnikov. Apoštol Pavel k tomu dodal: Medzi nimi som ja prvý. Teraz chápeme, že kríž Ježiša Krista sa týka aj nás osobne? Veď Pánov Kríž reprezentuje Lásku Ježiša k hriešnikom, na ktorom sa za nich obetoval. Kríž Kristov je zároveň aj obetným oltárom, na ktorom bola vyliatá svätá krv za nás hriešnych ľudí. Preto v Kristovi človek môže uzrieť milujúce Božie srdce. Keď Pán Ježiš skôr ako umrel povedal: Dokonané, musíme si uvedomiť, že to nebol výkrik tragický, ale triumfálny. Bol to moment pravdy, keď najväčšie dielo v histórii bolo dokonané: dielo spásy. Kríž je preto pre nás znakom spásy. To znamená, že celý zážitok Kristovej smrti na kríži nám patrí. Pre nás to znamená, nielenže nás Kristova obeť na kríži zbavila odsúdenia, ale nás priviedla aj do spoločenstva s Bohom. Nielenže sme prepustení zo súdnej siene, ale Pán Boh k nám vzťahuje svoje ruky a na nás pozerá ako na svoje deti.

V dôsledku toho kríž pre nás neznamená len ozdobný predmet, ale je záchranným bodom, o ktorom naše srdce prehovorí: pod krížom Tvojím padám Kriste môj a ho s láskou objímam, lebo tam, kde som ja človek mal byť ukrižovaný, Ty si visel za mňa. Ty si

prebral moje miesto hriešnika a mne si daroval odpúšťajúcu lásku Božiu. Pre kresťana hodnota kríža ja nezaplateľná, lebo kríž Kristov znamená novú existenciu – nepominuteľný život. Ak kríž Pánov má pre nás najvyššiu cenu, potom pod krížom najdeme pokoj a už viac nemáme nijaké otázky.

I. Devečková

z dejín

Lukáš Pražský o bratrském kněžství

Bratří od počátku hledali takové kněze, které by mohli s dobrým svědomím přijmout jako řádné duchovní správce svých společenství. Roku 1467 se rozhodli zvolit si vlastní kněze, což se stalo pomocí losu na shromáždění ve Lhotce u Rychnova nad Kněžnou. To bylo vykonáno volbou devíti způsobilých k tomuto úřadu. Připravili dvanáct lístků, z nichž na třech bylo napsáno kladné „jest“. Nemusel být tedy zvolen nikdo. Byly však vytaženy všechny tři kladné lístky. Zachovali tradiční trojstupňové svěcení duchovních (jáhen – kněz – biskup). Od Komenského vnuka Daniela Arnošta Jablonského převzala starobratrskou ordinaci duchovních i v Ochranově (Herrnhutu) obnovená Jednota. Biskup v obnovené Jednotě nemá funkci správní, ale je strážcem řádů a učení. OrdINUJE nové duchovní k církevní službě.

Podle Lukáše Pražského je úřad kněze věcí služebnou, slouží církvi slovem a svátostmi. Formou svátosti jsou vnitřní i vnější vyvolání, povolání, vyzkoušení, řízení, posvěcení, ustavení a i poslání. První služební úřad je „Starší řádu kněžského“ neboli biskup -zřizuje a ordinuje kněze, je členem úzké rady. Úzká rada je ústřední správní, dozorcí a zákonodárný sbor. Byla složena z biskupů a laiků. Roku 1501 byla sestavena úzkou radou agenda k ordinování kněží, jáhnů a biskupů. Jsou zde uvedeny výklady o původu a předpokladech kněžství, důraz je položen na vnitřní povolání k službě a předběžnou všestrannou zkoušku. K ordinaci patří slib poslušnosti biskupům a slib poslušnosti jáhnů kněžím. Kněží vítají nové kněze mezi sebe. Ordinaci předchází půst, modlitby a končí Večeří Páně. Kněžství se chápalo jako osobitý úřad služebníka Kristova. Kněze si Jednota vychovávala od chlapeckého věku. Pokud byli způsobilí, byli ordinováni na jáhny. (Rudolf Říčan, Dějiny JB; A. Molnár-Bratr Lukáš bohoslovec JB)

V úzké radě mají být jak svobodní a ženatí muži, tak i kněží; samozřejmě věřící, boha milující a milující Jednotu. Má jim být položena otázka: zda chtějí na sebe vzít práci úzké rady a povinnosti. Původ kněžství je dvojí: od Boha a jeho milosti a volbou jak kněží, tak obecného lidu. Kněžství a biskupství bylo potvrzeno římským svěcením. To proto, že ve všem dobrém, co je s římským kněžstvím společné, se nechce Jednota

dělit, se vším zlým však ano. Původ kněžství je tedy římský, ale očištěn od bludů. Původ kněze je od schválení sněmu (úzké rady) a potvrzení biskupem. Moc kněžím byla dána úzkou radou a knězem rukou dáním a to do té doby, dokud jim to stejná instituce neodejme (kvůli hříchu, bludu, vzpurnosti). To samé se týká biskupa či členů úzké rady i soudce. (Dekrety Jednoty bratrské)

Ordinace jáhnů

Každý duchovní správce vychovává tři chlapce z dobrých rodin. Jako dorostenci jsou předvedeni před synod ke zkoušce a poté se jim uděluje první stupeň služby tzv. učednický.

- 1) kázání na případné téma
- 2) volání podle jmen
- 3) dotazy před celým shromážděním
- 4) četba jejich povinností
- 5) jejich slib a podání ruky starším
- 6) přijetí ostatními učedníky
- 7) požehnání a zpěv

Jáhni jsou již dospělí učedníci, kteří úspěšně prošli všemi učednickými povinnostmi.

Ordinace kněží

Kněze ordinuje biskup, který kněze řídí, ustanovuje, zpravuje. K řízení potřebuje vyvolení, povolání a zkušenost. K vyvolení potřebuje upřímný úmysl kněze a také znát jeho pověst. Zda je kněz schopný, lze vidět pouze na jeho práci. Kněžská práce je kázat, číst, učit, zpravovat, soudit, modlit se, rozvazovat či svazovat svědomí. K tomu je třeba ctnostný život a úřední moc. Zvolen a doporučen by měl být svým sborem úzké radě, která ho pošle k biskupovi k posvěcení a potvrzení. Povolán je kněz staršími k příslušné službě. Zkušenost, která se vyžaduje je: 1) jeho ctnostný život a pověst; 2) jeho veškerá práce pro sbor, podle které se poznají jeho schopnosti a charakter; 3) jeho znalost Písma svatého a jeho správného výkladu. Musí mít schopnost řídit nižší i vyšší úřad, a způsobovat je k služební práci. K ustavení je potřeba schválení starších a svolení toho, kdo je ustanovován. Kněz má mít neustále na paměti pravé Kristovo kněžství, které má zvěstovat a sloužit. K potvrzení mají být činěny modlitby, posty a kázání od starších o kněžském úřadu, jeho službě a duchovnosti.

Pořad ordinace kněží:

- 1) správce sboru oznámí, který jáhen je nejzpůsobilější ke kněžské službě; jáhen jde na synod s doporučujícím dopisem a dokladem o zachovalosti rodičů a počestném narození; jsou postaveni před biskupa se slovy, že tito žádají o posvěcení a potvrzení v kněžském úřadu;
- 2) trojí zkouška: a) zkoušení kněžími o bezúhonnosti; b) zkoušení konseniory ze znalosti Písma, článků víry, poslušnosti, proč chtějí do služby; c) zkoušení biskupy – ukazuje mu práci kněžského úřadu a otázkami dobývá jeho svědomí, zda je čistých úmyslů a napomíná ho k čistému životu;

- 3) po zkouškách ordinace, před kterou jsou modlitby a půst;
- 4) kázání o kněžském úřadu - píseň - modlitba - ordinace.

Ordinace biskupa

Po úmrtí biskupa se svolává úzká rada, pokud to není možné, tak krajská rada. Při zvolení biskupa či předního staršího mají být přítomni pokud možno všichni kněží. Soudce má připomenout povinnosti rady, biskupů a kněží v církvi.

pořádek ordinace:

- 1) půst a modlitby, aby Bůh vyjevil svou vůli;
- 2) kázání na příslušná místa z Písma; výzva, aby se hledal přesně takový biskup;
- 3) kněží, starší a biskupové odevzdávají své hlasy, aniž by diskutovali; každý kněz má napsati maximálně tři osoby na lístek (každého na jeden) a odevzdat soudci; pokud neumí psát, tak mu smí vypomoci někdo z těch, které nebude volit; hlasy se uschovají pod zámek; druhý den bude hlasovat úzká rada;
- 4) třetí den senioři sčítají hlasy (pokud je více kněží se stejným počtem hlasů, jsou vykázáni a pak je o nich hlasováno, pokud nenastane shoda, smí o definitivním zvolení rozhodnout úzká rada);
- 5) další ráno se modlí o dar DS; ordinátor oznámí, že Bůh již ukázal, koho si vyvolil;
- 6) ordinátor napomíná budoucího jmenovaného k poslušnosti Boží vůli; jiný senior vyslovuje jeho jméno;
- 7) ordinátor se jmenovaného ptá, zda přijímá volbu a bude sloužit Bohu a církvi;
- 8) po přijetí mu ordinátor předčítá povinnosti;
- 9) zvolený slibuje věrnost, upřímnost a stálost při vykonávání povinností;
- 10) shromáždění se modlí o Boží dary zvolenému;
- 11) biskupové vzkládají ruce a vyzývají Boží jméno, lid zpívá;
- 12) biskupové zvolenému podávají ruce k společenství, konsenioři a kněží mu rukou dáním slibují poslušnost;
- 13) zakončení chvalo zpěvem.

Volba do úzké rady

Voličům má být připomenuta potřebnost a práce úzké rady, tudíž že nemají volit podle libostí či nelibostí, ale vzhledem ke schopnostem k vykonávání této práce. O volbě se nemá s nikým diskutovat. Pokud někdo napíše více osob, pak má doplnit preference. Poté se zvolené osoby dotazuje, zda souhlasí se svým zvolením. Pokud ano, je to oznámeno, poté jsou mu předloženy jeho povinnosti; pak skládá přísahu. Na přísahu mu je odpovězeno, že mu svěřují pastýřskou moc nad staršími a kněžími, smí potvrdovat kněze a jáhny, soudní moc, zprávu nad jistým krajem jako správce, učitel, soudce a strážce kázně. Pokračuje se modlitbou k Bohu, aby volbu potvrdil, dále vzkládáním rukou se slovy požehnání. Od biskupů mu je podána ruka a dáno políbení na znamení společenství. Od kněží mu je podána ruka se slibem poslušnosti. (Dekrety Jednoty bratrské; Církevní řád Jednoty Bratří českých)

Jakub Malý, 5. ročník ETF

Kalich smlouvy

Slavnost kalicha smlouvy je tradice, která se váže k prvním rokům Obnovené Jednoty bratrské v Ochranově v Německu. Dne 17. srpna 1733 se konaly v Ochranově hody lásky před odchodem skupiny misionářů na jejich dlouhou cestu na ostrov St. Croix. Po hodech lásky se všichni odebrali do Zinzendorfova pokoje, kde slavili kalich smlouvy.

Tato oslava nezůstala pouze ojedinělou událostí, v Jednotě bratrské se kalich smlouvy stal liturgickou slavností, během které celý sbor nebo zvláštní skupina uvnitř církve obnovovaly svou jednotu a oddanost ke službě Kristově. V roce 1735 Christian David popsal obřad následovně: „Po proslovu udělí jeden starší sboru požehnání všem bratřím, kteří jsou přítomni. Zatímco kalich koluje a my z něj pijeme, vyslovujeme každý osobní požehnání vedle stojícímu sousedovi a potom si navzájem dáme políbení pokoje.“

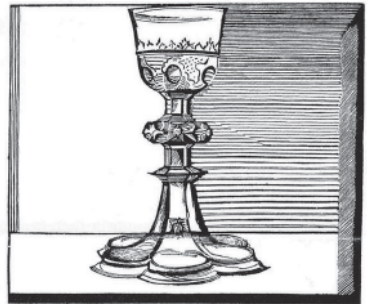
V bratrské liturgické tradici se kalich smlouvy nezaměňuje za Večeři Páně, i když názvosloví a formy nám připomínají tuto svátost. Zatímco kalich sdílený během oslavy Večeře Páně je založen na kalichu, který Ježíš přijímá po jídle, kalich smlouvy se vrací k tomu kalichu, který sdílel Ježíš s učedníky na začátku velikonoční večeře paschy (Lukáš 22,17).

Kalich smlouvy není svátost jako křest nebo Večeře Páně, ale je znamením obnovené oddanosti a věrnosti služby těch, kteří se ho účastní.

Rezoluce z Generálního synodu 1775 uvádějí následující: „Smysl kalicha smlouvy je chválit Boha za zvláštní projevy milosrdenství, stejně jako navzájem se sjednotit v nové věrnosti ve službě Ježíši a pevně zachovávat principy církve. Tento smysl má být jasně vysvětlen skupině, která sdílí tento kalich smlouvy.“

Tradičně se pracovníci církve (jako kazatelé, místní pomocníci a učitelé na bratrských školách) scházívali jednou v roce ke kalichu smlouvy. Dnes se kalich někdy slaví v jednotlivých radách nebo na konferencích mládeže, ale většinou to jsou ordinovaní duchovní, kteří se ke kalichu smlouvy shromažďují. Je obvyklé tuto slavnost uspořádat 16. září nebo kolem tohoto data, kdy se koná slavnost pro církevní služebníky.

Kalich smlouvy je jednoduché shromáždění. Obvykle se událost vysvětlí a kalich s vínem nebo s hroznovou šťávou koluje za zpěvu písní. Aby nedošlo k záměně s Večeří Páně, užívalo se tradičně bílé víno. Řád Americké Jižní provincie to nazývá „obzvláště dobrou příležitostí, aby se vzájemně posilovali ve vědomí, že jsou vedeni Vrchním Božím Pastýřem a Starším, Ježíšem Kristem, a ujišťovali se o svém mocném a svatém povolání ke společnému závazku služby“.

*Paul Peucker, archivář Moravian Church
Bethlehem, Pennsylvania, USA*

ráj srdce

Celebrita

Stalo se kdesi, že slavný zpěvák zvučného jména zpíval o vánocích v chrámu oslavně písně k narození Páně. Zpíval dobře, byl si toho vědom a sklidil obdiv. Po mši svatě se sešel s knězem. „Jak se vám líbil můj zpěv?“ tázal se s dávkou samolibosti. „Velmi pěkné to bylo...“ odpověděl kněz. „Ale na jednom místě jste zpíval falešně.“ „Na kterém?“ zeptal se zaražený zpěvák. „Na tom, na němž jste stál“, zněla odpověď.

Ze svých středoškolských studií si pamatuji větu: „Ex Nestoris lingua mele dulcior fluebat oratio“ – „Z Nestorova jazyka plynula řeč sladší medu“. Nejde jen o to, jak co zní. V jednom ze svých fejetonů napsal Karel Čapek o známém řečníkovi, že z jeho úst plynula slova, která by v jiných ústech mohla být pravdami. Ježíš řekl: „Vaše slovo buď ano, ano, ne, ne; co je nad to, je ze zlého.“ To platí jak v běžném životě, tak v umění, jak ve všedních, tak ve svátečních dnech.

Příklad velmi přiléhavý nám lidem této země popsal Zdeněk Svoboda pod názvem „Učitel z obecné školy“: V tom filmu jej skvěle hraje Jan Tříska. Igor Hnízdo je zosobněním těch, kteří vystupují sebevědomě, rozhodně, přísně, dovedou mluvit o Janu Husovi, až posluchačům tekou slzy, hrát na housle „Hranice vzplála“ a ještě k tomu zpívat – ale v podstatě být ničemy, zbabělci a nemravý.

připravuje M. Matouš